

GERHARD WILTS nd.nl/geloof BEELD ND

De Zweedse theoloog en consultant Mats Tunehag: 'Als Jezus jouw Heer is, dan is Hij dat ook van jouw bedrijf. Als God gerechtigheid liefheeft en corruptie haat, dan is dat letterlijk jouw zaak.'

Evangelie brengen door zakendoen

...De beste manier om armoede te bestrijden? 'Geef ouders een baan, dan kunnen ze hun kinderen naar school sturen.'

...Mats Tunehag, theoloog en consultant, geloof heilig in een zendingsoverdracht voor zakenmensen.

► SPAKENBURG

De 60-jarige Zweed werpt zich bepaald niet op als geslaagd zakenman. Losjes gekleed – wit overhemd met korte mouwen, geen stropdas – zit Mats Tunehag op een hardhouten stoel van de Eemlandhoove, het Spaanburgse pelgrimsoord voor duurzaam ondernemen. 'Praat ik niet te veel?', vraagt hij af en toe. Al bijna twintig jaar zet hij zich in voor Business as Mission, kortweg BAM, een wereldwijde alliantie van christelijke ondernemers met een missie. Tunehag kwam na zijn studies theologie, geschiedenis, Engels en pedagogiek al jong aan het roer te staan van de zendingsorganisatie Swedish Slavic Mission.

maffia

Hij reisde veel door Oost-Europa en maakte in de jaren negentig de ineenstorting van het communisme daar van nabij mee. 'De Sovjet-Unie viel uiteen, er kwamen vijftien nationale munten bij en de werkloosheid steeg van (officieel) nul procent naar vijftig tot zestig procent. Met als gevolg een onvoorstelbare sociale nood, die leidde tot honger, armoede en alcoholisme. Kerken zetten acties op voor gaarkeukens, ziekenhuizen en bijbelverspreiding. Terwijl de maffia

snel opkwam, gingen christelijke ondernemers voorzichtig nadenken wat te doen in het Oostblok.' Het rampscenario vormde voor Tunehag de opmaat om een denktank voor christelijke zakenmensen op te zetten, de Central Asia Business Consultation. Daarmee legde hij de basis voor een beweging die 'het marktplein' als springplank voor christelijke zending wil gebruiken. Het initiatief sloot aan bij het gedachtegoed van twee invloedrijke internationale organisaties in de zending, de World Evangelical Alliance (WEA) en de Lausanne Movement, om evangelisatie en sociale actie te integreren.

honderd ideeën

De genocide in Rwanda (1994), waarbij Afrikaanse christenen elkaar bij honderdduizenden afslachtten, gaf een nieuwe wending in Tunehags denken. 'Het evangelie had in één eeuw Rwanda veroverd, maar er niet etnische verhoudingen, politiek en media veranderd. Was die rol wellicht weggelegd voor het zakenleven?' Om die reden nam Tunehag in 2002 het voortouw voor de eerste internationale denktank over 'zakenzending'.

Een eerste BAM-rapport in 2004 leverde vruchtbare contacten op alle continenten op. Tunehag: 'Zet honderd ondernemers enkele dagen bij elkaar in een zaal. Dan heb je in een mum van tijd honderd ideeën.' Een belangrijke stap volgde in 2011 met de oprichting van een tweede denktank met meer dan dertig werkgroepen en christelijke zakenmensen uit ruim vijftig landen, waaronder China,

Iran en Indonesië. In november vindt in Dordrecht voor de derde keer het BAM-congres plaats waar BAM NL haar plannen presenteert, en in april volgend jaar staat een wereldcongres in Jomtien (Thailand) gepland. 'BAM is uitgegroeid tot een wereldwijde gemeenschap die bijbelse waarheden over werk, rechtvaardigheid, reformatie en winst herontdekt', zegt Tunehag. 'Het ontbrek zakenmensen vaak aan christelijk roepingsbesef voor Gods wereld, maar God ging zelf aan het werk. Hij liet ons als het ware dit "gat in de markt" zien: zending als business. Zakenmensen zeiden later tegen mij dat ze daar nog nooit eerder bij hadden stilgestaan: dat ze als christen het verschil kunnen maken. Ondernemers houden bij uitstek van problemen oplossen. Dus waarom zouden ze voorbijgaan aan *global issues* als mensenhandel of armoede? Er zijn nu meer dan honderd bedrijven die mensenhandel bestrijden. We kunnen vrijheid brengen door zakendoen.'

welvaart

De BAM-beweging richt zich op zakenlieden, kerkleiders, christelijke hulporganisaties en onderwijsinstellingen. 'Niet op de politiek', schudt Tunehag met zijn hoofd, 'al spreken ondernemers zeker met beleidsmakers.' Hij erkent dat er overlap is met verwante organisaties als Christian Business Network, CBMC of Christian Entrepreneurs. 'We zijn niet de eerste of de enige. BAM voelt zich wel verplicht om nationale of culturele grenzen over te steken, en zich niet

te laten beperken door taalgrenzen.' Ondernemers moeten voorspoed brengen, benadrukt Tunehag, die dat principe afleidt uit het bijbelboek Deuteronomium, hoofdstuk 8. 'Israël krijgt daar het creëren van welvaart mee, als opdracht en godsgeschenk, uit dankbaarheid voor Gods weldaden. Christelijk ondernemen is meer dan alleen ethisch correct zijn, het gaat over het meenemen van jouw *Sunday talking* in je *Monday walk*: wat je op zondag zegt, breng je in de rest van de week in praktijk. Als Jezus jouw Heer is, dan is Hij ook de baas van jouw bedrijf. Als God gerechtigheid liefheeft en corruptie haat, dan is dat letterlijk jouw zaak.' Met die missie beantwoordt een ondernemer aan de scheppingsopdracht 'om op deze planeet creatief en als goede beheerder zaken te doen', meent de Zweedse pionier. 'In onze activiteiten moet het beeld van God te zien zijn als onze Schepper die ons bedoeld heeft in gemeenschap te leven met Hem en onze medemens.' Daarnaast is naastenliefde corebusiness, gaat hij verder. 'Let op de noden en behoeften van andere mensen, probeer daarin Jezus te volgen. Dat zal in Duitsland anders zijn dan in Pakistan.' En, ten slotte, werken ook zakenmensen mee 'aan de zendingsoverdracht om Gods glorie bekend te maken onder alle volken'. Want in het evangelie, zo vat Tunehag samen, draait het niet alleen om verlossing, maar om Gods vrede ('sjaloom') op elk terrein van het leven. Dat werkt, zegt de BAM-voorzitter vol overtuiging. Als voorbeeld noemt

hij een initiatief van Amerikaanse ex-gevangenen. 'Met een strafblad is het in de Verenigde Staten heel moeilijk om weer aan de bak te komen. Enkele tot geloof gekomen oud-gevangenen hebben een bedrijfje opgezet om vroegere bajesklanten te helpen met het vinden van werk. Met succes. Dat verandert niet alleen mensen, maar ook een natie.'

misvattingen

Er is nog een lange weg te gaan, weet Tunehag, want 736 miljoen mensen moeten rondkomen van nog geen twee dollar per dag. 'Dat is een immense taak. Toch verkrijken we ons er vaak op. De meeste mensen hebben niet door dat in onze tijd diepe armoede fors is teruggedrongen. Integendeel, ze denken vaak dat de armoede toeneemt. Toch heeft de Wereldbank uitgerekend dat extreme armoede tussen 1990 en 2015 is afgenomen van 36 naar 10 procent.' Die trend is bemoedigend, concludeert hij. 'Kijk naar China. Dat land opende de deur naar de wereld, waardoor 500 miljoen Chinezen aan de greep van armoede ontsnapten. Niet door *aid* (hulp), maar door *trade* (handel).'

Een andere misvatting, zegt Tunehag, is de gedachte dat onderwijs de hoofdveld is uit armoede en ellende. 'Mensen lijden honger, omdat ze geen werk hebben. Geef ouders een baan, dan kunnen zij hun kinderen naar school sturen. We kunnen wel extra onderwijs geven, maar zolang mensen werkloos blijven, schiet het weinig op. Dat moet christelijke ondernemers toch enorm uitdagen?' <